

Rozhodčí doložka

Také pro poměry sjednání rozhodčí doložky za účinnosti zákona o rozhodčím řízení do 1. 4. 2012 platí (ve shodě se závěrem usnesení ve věci sp. 20 Cdo 1330/2016), že „byl-li rozhodčí smlouvou povolán jmenovitě určený rozhodce (fyzická osoba) nejen k rozhodnutí sporu, nýbrž i k případnému určení jiného rozhodce za sebe, pak tímto původně určeným rozhodcem vydaný rozhodčí nález nelze posuzovat jako vydaný někým, kdo k tomu neměl pravomoc.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 4543/2017, ze dne 23.11.2017)

Nejvyšší soud rozhodl v exekuční věci oprávněné M. V., místem podnikání O., zastoupené Mgr. T.C., advokátem, sídlem O., proti povinnému J. B., místem podnikání T., zastoupenému Mgr. S.B., advokátkou, sídlem B., pro 2 156 616,6,- Kč s příslušenstvím, vedené u soudního exekutora Mgr. S.Š., Exekutorský úřad Olomouc, pod sp. zn. 185 EX 3489/14, o dovolání povinného proti usnesení Krajského soudu v Brně – pobočka v Jihlavě ze dne 24. 4. 2017, č. j. 54 Co 528/2016-128, tak, že dovolání v rozsahu, v němž směřuje do výroku I. usnesení Krajského soudu v Brně – pobočka v Jihlavě ze dne 24. 4. 2017, č. j. 54 Co 528/2016-128, se zamítá. Dovolání se v rozsahu, v němž směřuje do výroku II. usnesení Krajského soudu v Brně – pobočka v Jihlavě ze dne 24. 4. 2017, č. j. 54 Co 528/2016-128, odmítá.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Brně – pobočka v Jihlavě dovoláním napadeným rozhodnutím v rozsahu výroků I., II. a III. usnesení ze dne 10. 5. 2016, č. j. 15 EXE 18/2015-70, kterým Okresní soud v Třebíči zastavil exekuci prováděnou soudním exekutorem Mgr. S.Š., Exekutorský úřad Olomouc (výrok I.), uložil oprávněné povinnost uhradit povinnému náklady exekučního řízení (výrok II.) a nepřiznal soudnímu exekutorovi Mgr. P.Š. náhradu nákladů exekuce (výrok III.), změnil tak, že návrh povinného na zastavení exekuce se zamítá (výrok I.) a dále ve výroku IV., co do částky, kterou je právní zástupkyně povinného povinna uhradit oprávněné na nákladech exekučního řízení, které by jinak nebyly vznikly (výrok II.).

Odvolací soud dospěl k závěru, že sjednané znění rozhodčí doložky (uzavřené mezi podnikateli dne 8. 12. 2011) – kterou strany formulovaly tak, že veškeré majetkové spory se mají rozhodovat v rozhodčím řízení jediným rozhodcem, kterým je primárně určen Mgr. Z.K., advokát, se sídlem v P., a pro případ, že by jmenovaný funkci rozhodce nepřijal, vzdal se jí, nebo ji odmítl vykonávat, případně stalo-li by se nemožným, aby tento spor jako rozhodce rozhodoval, určí sám jiného rozhodce, a to z řad advokátů – nelze považovat za netransparentní a tudíž neplatné, neboť – a s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1330/2016 – pakliže posléze rozhodčí nález vydal právě Mgr. Z.K., tj. jmenovitě a transparentně určený „ad hoc“ rozhodce, nemůže mít eventuální (byť i případně neplatná) část na platnost celé rozhodčí doložky vliv; skutečnost, že závěry zaznamenaného rozhodnutí byly vysloveny k právní úpravě zákona o rozhodčím řízení ve znění účinném od 1. 4. 2012, nejsou podle odvolacího soudu významné.

Ve včasném dovolání povinný napadenému rozhodnutí oponuje, neboť podle judikatury vztahující se k právní úpravě zákona o rozhodčím řízení účinné do 31. 3. 2012 bylo možno v rozhodčí doložce platně jmenovat určujícím rozhodcem (tzv. appointing authority) výhradně stálý rozhodčí soud, a dřívější právní úprava nadto neobsahovala možnost jmenovat rozhodce způsobem, který byl v daném

případě zvolen, resp. se z ustanovení § 7 odst. 1 tohoto zákona výslovně nepodávala. Neplatnost části rozhodčí doložky – v rozsahu netransparentního pravidla pro určení rozhodce pomocí appointing authority – je potom následována její neplatností celkovou. Aplikaci usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1330/2016 v dané věci proto dovolatel nepovažuje za správnou, neboť jeho závěrů lze použít toliko pro právní poměry nastalé po 31. 3. 2012; opak by přinesl nepřijatelné podřizování dřívějších právních vztahů až posléze přijaté právní úpravě.

Naplnění předpokladu přípustnosti dovolání spatřuje povinný v tom, že se odvolací soud při svém posuzování právní otázky „zda bylo možno dle právní úpravy [zákona o rozhodčím řízení] účinné do 31. 3. 2012 sjednat platně rozhodčí smlouvu, která obsahuje hierarchický mechanismus určení rozhodce tak, že jako primární rozhodce je určena konkrétní třetí osoba, která není stálým rozhodčím soudem, a jako sekundární rozhodce in eventum pak osoba, která je bez dalších podmínek či pravidel určena rozhodcem primárním“, odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, jmenovitě od rozsudku ze dne 21. 1. 2015, sp. zn. 33 Cdo 68/2014 a usnesení ze dne 25. 11. 2014, sp. zn. 23 Cdo 1573/2014, a naopak nepřipadně následoval závěrů vyslovených v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1330/2016, eventuálně – pakliže by se projevila nejednotnost či neustálenost takové praxe – v tom, že má jít o otázku dosud neřešenou. Dovolatel míní, že na projednávanou věc závěry vyslovené v posledně uvedeném usnesení nemohou dopadat, a to proto, že jich bylo dosaženo vzhledem k novější právní úpravě zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále jen „zákon o rozhodčím řízení“), tj. úpravě účinné od 1. 4. 2012, neboť možnost povolání jmenovitě určeného rozhodce, který by sám věc nerozhodoval, nýbrž jen určil rozhodce jiného (appointing authority) připouští ustanovení § 7 odst. 1 tohoto zákona až od 1. 4. 2012, nešlo-li o stálý rozhodčí soud.

Navrhl proto, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení; jelikož se rovněž domnívá, že by pokračováním v prováděné exekuci mu hrozila závažná újma, povinný navrhl též, aby právní moc a vykonatelnost napadeného usnesení byla odložena.

Oprávněná ve svém vyjádření uvedla, že s dovoláním nesouhlasí a nedomnívá se, že by mělo být shledáno vůbec přípustným, neboť povinným citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu, od kterých se měl odvolací soud při svém rozhodování odchýlit, na danou skutkovou základnu nedopadají, a vedle toho nemůže jít ani o otázku dosud neřešenou, neboť odvolací soud postupoval správně a v souladu s usnesením Nejvyššího soudu ze dne 18. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1330/2016. Sjednaná pravidla pro určení rozhodce považuje za zcela transparentní, neboť zde pouze ustanovovala náhradní pravidlo pro případ, že jmenovitě určený rozhodce nebude z jakýchkoli důvodů moci spor rozhodovat; nadto k využití tohoto eventuálního kroku nedošlo a rozhodčí nález vydal právě jmenovitě určený rozhodce; rozhodčí doložka také plně vyhovuje právní úpravě rozhodčího řízení účinné do 1. 4. 2012.

Nejvyšší soud dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2014 do 29. 9. 2017, dále jen „o. s. ř.“ (srov. čl. II, bod 2. zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, jakož i čl. II, bod 2. zákona č. [296/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony), jestliže směřuje proti usnesení odvolacího soudu vydanému dne 24. 4. 2017 a exekuční řízení bylo zahájeno dne 12. 12. 2014.

Dovolání, které je formálně bezvadné (§ 240, § 241 odst. 1, § 241a odst. 2, odst. 3 o. s. ř.), je i přípustné (§ 237 o. s. ř.), protože otázka uplatnitelnosti závěrů usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1330/2016, pro právní poměry rozhodčích doložek, sjednaných před 1. 4. 2012, nebyla dosud v rozhodovací praxi dovolacího soudu posuzována, a nutnost jejího zodpovězení

současně zahrnuje potenciál pro kritiku, že rozhodnutí odvolacího soudu, které na označeném rozhodnutí Nejvyššího soudu spočívá, je v kolizi s jeho dřívější judikaturou, a odvolací soud se od ní odchýlil.

Dovolání však není důvodné.

Předně je namístě v plném rozsahu odkázat na úplné odůvodnění oběma stranami sporu dovolávaného rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 8. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1330/2016.

Jestliže posuzovaná rozhodčí doložka je sjednána zcela obdobně jako v tamní věci, je odtud zřejmé, že

1/ není v kolizi s požadavky, jež se podávají z rozhodnutí velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2013, sp. zn. 31 Cdo 958/2012 (dále též jen „R 92/2013“), a i zde platí, že tamní věc „má očividně odlišnou skutkovou základnu, než jaká je založena v posuzované věci, formovanou konkrétním zněním rozhodčí smlouvy v podobě zakotvenosti jmenovitěho určení rozhodce (fyzické osoby), resp. jeho povolání k případnému určení rozhodce (k rozhodnutí sporu), avšak jen za sebe (viz též a contr. věc tzv. „arbitrážní centra“ dle usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2015, sp. zn. 26 Cdo 3662/2014)“. Proto i zde odtud plyne, „že z citovaného judikátu R 92/2013 – právě pro toto odlišení – čerpat potřebnou oporu pro závěr, že předmětná rozhodčí doložka „obsahovala ... netransparentní, a tudíž neplatné ujednání“ (v důsledku čehož „nezbylo ... než celou rozhodčí doložku posoudit jako neplatnou“), „zjevně nelze“.

2/ stejně tak je v této souvislosti přiléhavé navázat na náleží Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2061/15 ze dne 1. 2. 2016, v němž bylo posuzováno znění rozhodčí doložky v rozhodném směru identické s tou, která byla uzavřena ve věci nyní projednávané, v němž Ústavní soud dospěl mimo jiné k závěru, že tam odkazovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu (obdobná nyní odkazovaným) – a to bez ohledu na to, za jaké právní úpravy byla přijata – „nejsou ani věcně přiléhavá, neboť problém tzv. appointing authority neřeší“.

3/ ku podpoře těchto názorů Ústavního soudu je namístě zaznamenat i odlišnosti základů dřívějších judikатурních názorů: ve věci sp. zn. 23 Cdo 1112/2013 měl být rozhodce jmenován předsedou dozorcí rady právnické osoby, která není stálým rozhodčím soudem, ve věci sp. zn. 33 Cdo 2504/2014 mělo být rozhodčí řízení vedeno jedním ze dvou jmenovitě určených rozhodců nebo rozhodce, určený stanovenou právnickou osobou, ve věci sp. zn. 21 Cdo 4529/2014 měly rozhodovat čtyři jmenovitě určené rozhodci, leč dále na žádost žalobce bylo lze určit rozhodce označenou právnickou osobou, a konečně ve věci sp. zn. 33 Cdo 68/2014 měl podobně spor rozhodnout jeden z dvou rozhodců nebo rozhodce stanovený věřitelem. V těchto rozhodnutích šlo tedy o rozhodčí doložky, v nichž (sice) jmenovitě dohodnutí rozhodci byli (ale) postaveni do rovnocenných alternativ s určeními rozhodců dalších, jejichž hodnocení coby zatížených „jednostranností“, „libovůlí“ a „netransparentností“ ve smyslu dřívější soudní judikatury je způsobilé zjevně obstát.

4/ ve shodě s usnesením ve věci sp. zn. 20 Cdo 1330/2016 je tedy namístě konstatovat, že v předchozím označenými rozhodnutími dovozovaná neplatnost rozhodčí doložky „v celém rozsahu“ se však nemůže – automaticky, resp. pouhým odkazem – uplatnit v případě nyní posuzovaném, neboť stranami rozhodčí smlouvy jmenovaný rozhodce Mgr. Zdeněk Kučera do podobné možnosti rozhodování (též někým jiným (vedle něj) ustanoven nebyl. I zde platí, že tento rozhodce byl (oproti výše připomenutým situacím) povolán k rozhodování sporu účastníků rozhodčí smlouvy samostatně (a jen on), a toliko ve zvláštní situaci (rovněž stranami dohodnuté) mohl spor rozhodnout někdo jiný, určený však nikoli „libovolně“, nýbrž tím rozhodcem, na kterého rozhodovací oprávnění původně stranami rozhodčí smlouvy zvolený rozhodce Mgr. Z.K. jmenovitě delegoval.

5/ i v této věci tedy platí, že odpadne-li argumentační opora pro závěr o neplatnosti „celé“ rozhodčí doložky, postačí se soustředit na tu její část, v níž byl stranami rozhodčí smlouvy určen k rozhodování jejich sporu Mgr. Z.K., a zde je pak podstatné (a postačující), že o regulérnosti tohoto určení (posuzovaného samo o sobě) nemůže být jakýchkoli pochybností. V důsledku toho nelze – argumentem nedostatku jeho pravomoci – zpochybnit ani jím vydaný a v dané věci vykonávaný exekuční titul.

6/ a konečně jest stejně tak jako v odkazovaném rozhodnutí uzavřít, že v případě sjednání náhradních pravidel pro určení rozhodce, tj. takových, jejichž uplatnění nenastupuje ihned (alternativně) vedle pravidel jiných, nýbrž – a pouze – tehdy, nepřipadá-li prvotní pravidlo v úvahu, tj. ve zvláštní situaci (rovněž stranami dohodnuté), není úsudek o případné neplatnosti (netransparentnosti) namísto ve chvíli, pakliže k potřebě jejich využití vůbec nedojde. Řečeno jinými slovy – i případná neplatnost eventuálního pravidla pro určení rozhodce nemůže přivodit neplatnost celé rozhodčí doložky, jestliže rozhodčí nález vydal jmenovitě určený rozhodce, o jehož kompetenci věc rozhodnout není jakýchkoli pochybností.

Dříve uvedené závěry se tudíž kritériálně uplatní i v nyní posuzované věci, neboť formulace rozhodčích doložek jsou v obou případech obdobné.

Jinak řečeno, dovolatelem prosazovaná oponentura nemůže v daných poměrech – a právě s odkazem na toto rozhodnutí Nejvyššího soudu – obstát, neboť jím dovozovaná neplatnost části pravidla pro určení rozhodce (obsaženého v rozhodčí doložce) v rozsahu, jímž byl Mgr. Z.K. v případě, že nebude moci sám rozhodovat, oprávněn určit místo sebe jiného rozhodce z řad advokátů, není (ve smyslu objektivním) nikterak rozhodující – a ostatně ani její případná správnost (důvodnost) by nemohla přivodit výsledek opačný – pakliže k takové volbě náhradního rozhodce vůbec nedošlo, neboť Mgr. Z.K. funkci rozhodce přijal a věc rozhodl na základě jmenovitého a transparentního pověření.

Také pro poměry sjednání rozhodčí doložky za účinnosti zákona o rozhodčím řízení do 1. 4. 2012 tedy platí (ve shodě se závěrem usnesení ve věci sp. 20 Cdo 1330/2016), že „byl-li rozhodčí smlouvou povolán jmenovitě určený rozhodce (fyzická osoba) nejen k rozhodnutí sporu, nýbrž i k případnému určení jiného rozhodce za sebe, pak tímto původně určeným rozhodcem vydaný rozhodčí nález nelze posuzovat jako vydaný někým, kdo k tomu neměl pravomoc. Otázku, zda by totéž platilo i pro nález vydaný nikoli jím, nýbrž jím určeným rozhodcem jiným, zde již posuzovat netřeba“.

Tyto závěry sice byly vysloveny v poměrech právní úpravy pro tehdy posuzovanou věc rozhodných, avšak ukazuje se, že není důvod – byť v odkazovaném rozhodnutí Nejvyšší soud hovoří o novele zákona o rozhodčím řízení jako o „rozhodné“ změně – aby se neprosadily i pro právní poměry dle úpravy předchozí.

Úvahy o nepřijatelném působení nově vyslovených závěrů na poměry dřívější, jak v dovolání poukazuje povinný, tím důvodné nejsou.

Z řečeného je tudíž namísto závěr, že v dané věci není a ani nemohlo být podstatné zjištění, zda zákon o rozhodčím řízení ve znění účinném do 31. 3. 2012 (vůbec) připouštěl možnost sjednat mezi podnikateli určujícího rozhodce (appointing authority). Jelikož se povinnému dále nepodařilo (oč ani neusiluje) prokázat netransparentnost základního (sjednaného) pravidla pro určení rozhodce, tj. zpochybnit platnost rozhodčí doložky v rozsahu, jímž byl Mgr. Z.K. povolán za rozhodce jednoznačným a jmenovitým způsobem, nelze než konstatovat, že rozhodčí nález byl vydán rozhodcem k tomu kompetentním.

Tím je zdůvodněno, že odvolací soud následoval závěry vyslovené v usnesení Nejvyššího soudu sp.

zn. 20 Cdo 1330/2016 opodstatněně, a jeho rozhodnutí (ve výroku I.) je tím správné; dovolání, které proti němu podal oprávněně, proto Nejvyšší soud podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

Pakliže povinný svým dovoláním brojí i proti výroku II. napadeného rozhodnutí odvolacího soudu, aniž uvádí (specifikuje) jakékoli důvody jeho nesprávnosti, a aniž by zároveň vymezil takové předpoklady naplnění přípustnosti dovolání, které vyjmenovává ustanovení § 237 o. s. ř., Nejvyšší soud - v tomto rozsahu - dovolání odmítl podle ustanovení § 241a odst. 2 v návaznosti na ustanovení § 243c věty první o. s. ř., neboť trpí vadami, jež nebyly ve lhůtě k tomu zákonem určené odstraněny, a v dovolacím řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat.

Se zřetelem k tomuto výsledku dovolacího řízení nelze vyhovět ani návrhu na odklad právní moci či vykonatelnosti napadeného usnesení odvolacího soudu [§ 243 písm. a) o. s. ř.], a zvláštního rozhodnutí zde ani netřeba (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2005, sp. zn. 20 Cdo 873/2005).

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Restituce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zdravotní služby \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta](#)
- [Územní plán](#)